

Kontroly venkovních hracích ploch v roce 2023

Výstavba dětských a sportovních zařízení pro děti a mládež je nezastupitelným vkladem pro přirozený rozvoj osobnosti dítěte. Veřejná zařízení nabízejí prostor pro vhodné trávení volného času s využitím pohybových aktivit, které mohou být zároveň zdrojem rizik onemocnění, zranění a úrazů. Veškeré druhy pohybových (herních, sportovních a tělovýchovných) aktivit a činnosti dětí a mládeže ve školní a mimoškolní (rekreační, závodní) činnosti ve všech typech zařízení jsou závislé na mnoha faktorech, které společně vytváří podmínky pro bezpečné hry a sportování. Jedná se o vlastnosti výrobků, kvalitu materiálů, ale i o podmínky provozování venkovních hracích ploch, kterými se může míra rizika maximálně snížit.

Nezabezpečená a neudržovaná pískoviště představují riziko ohrožení zdraví uživatelů venkovních hracích ploch (dále jen VHP), především dětí, u kterých není dostatečně vyvinutý imunitní systém, proto mohou snadněji podlehnout nákaze. Při nedostatečné údržbě hrozí znečištění VHP zejména pískoviště výkaly zvířat. V písku se mohou nacházet patologické mikroorganismy a parazité, které mohou poškodit zdraví. Při hře v pískovišti se lze nakazit bakteriálními, parazitárními a virovými nemocemi. Z pískoviště kontaminovaného výkaly zvířat hrozí například salmonelóza, toxoplasmóza, leptospiróza, giardióza, toxokaróza a teniáza. K onemocnění dochází přenosem původce způsobujícího onemocnění přes ústa do trávicího traktu. Nelze opomenout ani riziko fyzikální, např. mechanické poškození kůže sklem, použitou jehlou. Z uvedených důvodů je provoz VHP s pískovištěm upraven legislativně.

Hygienické požadavky na venkovní hrací plochy s pískovišti určené pro hry dětí, které byly k tomuto účelu zkolaudovány a mají svého provozovatele, jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví.

Písek v pískovišti VHP musí vyhovovat hygienickým požadavkům uvedených ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví ČR č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, v platném znění. Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity.

Opatření na zabránění kontaminace písku a hracích ploch jsou opatření vedoucí k minimalizaci znečištění. Systém opatření a podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu. Provozní řád nepodléhá schválení ze strany orgánu ochrany veřejného zdraví.

Provozovatel VHP by měl věnovat zvýšenou pozornost:

- **kvalitě písku** – pravidelná vizuální kontrola, včasné odstraňování listů či jiných předmětů, případně mikrobiologická, chemická a parazitologická analýza;
- **provádění údržby písku** – zahřátí, překopávání, prosívání písku, včetně nastavení četnosti úklidu a výměny písku;
- **zakrytí pískoviště** – vhodným vzdušným materiálem, jako je např. hustá síťovina, pojízdné kryty
- kvalita zatravnění – celistvost zatravnění, údržba;
- **kvalitě závlahové vody** – voda musí odpovídat alespoň I. třídě – vhodná pro závlahu;
- **uzavření hrací plochy** – povinnost oplocení je určena jen pro školská zařízení;
- **provoznímu řádu** – má obsahovat podmínky provozu hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů. Provozní řád vypracuje provozovatel venkovní hrací plochy;
- **zařízení VHP** – musí splňovat bezpečnostní normy, a to jak ve vztahu k prevenci úrazů, tak i ve vztahu k požadavkům zdravotní nezávadnosti s respektováním věkové zvláštnosti dětí;
- **zdravotní nezávadnosti použitých materiálů** - pro výstavbu ploch a zařízení hracích ploch, např. v granulích nebo mulčích používaných jako výplňový materiál na hřištích s umělým trávnikem nebo v sypké formě na hřištích nebo sportovištích se mohou vyskytovat zdraví škodlivé látky např. polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)

Pískoviště, resp. písek na pískovišti jsou předmětem pravidelné kontroly státního dozoru, který zajišťují orgány ochrany veřejného zdraví (OOVZ). Předmětem kontroly je kontrola provozního řádu a vizuální kontrola pískoviště. Pokud je pískoviště zanedbané, zjevně znečištěné nebo jinak znehodnocené, může pracovník OOVZ zajistit provedení kontrolního odběru písku k laboratornímu vyšetření. V případě

nevyhovujícího výsledku vyšetření postupuje státní orgán ve smyslu zákona o ochraně veřejného zdraví a správního řádu. Především jsou požadována nápravná opatření a současně lze provoz pískoviště venkovní hrací plochy zakázat, a to do doby odstranění závad. Z hlediska ochrany veřejného zdraví musí provozovatel při kontaminaci písku provést účinná opatření, např. zajistit jeho výměnu. Zároveň je povinen doložit další zajištění pravidelných účinných opatření pro zamezení opakované kontaminace písku.

V roce 2023 bylo provedeno v kraji Vysočina celkem 40 kontrol venkovních hracích ploch jiného provozovatele a 86 kontrol VHP u škol a školských zařízení, u živností typu péče o dítě do 3 let věku a mimoškolní výchova a vzdělávání, u dětských skupin.

Kontroly byly zaměřeny:

- na kontrolu povinnosti provozovatele VHP zpracovat provozní řád pískoviště, včetně doložení dokladu o limitech chemických látek v písku;
- na kontrolu povinnosti provozovatele VHP na dodržení limitů mikrobiálního, chemického a parazitárního znečištění písku pro hry dětí v pískovištích;
- při kontrolách je současně prováděna edukace provozovatelů a personálu ohledně výše zmiňovaného doporučení – čemu věnovat zvýšenou pozornost.

Při jedné kontrole VHP u mateřské školy byla zjištěna závada. Písek v pískovišti na venkovním hřišti dětí byl bez zakrytí proti mikrobiálnímu nebo parazitárnímu znečištění. Dřevěný lem pískoviště používaný k sezení dětí byl zlomený, část obruby chyběla úplně. Za zjištěnou závadu byla uložena peněžité sankce.

V roce 2023 KHS jako dotčený orgán v rámci stavebního řízení dle § 77 zákona o ochraně veřejného zdraví vydal k VHP jiného provozovatele 12 stanovisek.

V Jihlavě dne 30. ledna 2024

Ing. Kamila Hodačová
ředitelka odboru
hygieny dětí a mladistvých